

LEDERFORUM

NR. 1/2020 – 18. ÅRGANG. LEDERBLAD FOR KFUK-KFUM-SPEIDERNE. KMSPEIDER.NO

GRUPPEKOMPASSET: Spillkveld hos Hjørungavåg KFUK-KFUM-speidarar. **LEDERUNDERSØKELSEN 2019:** Les om funnene om ledertreningen i forbundet. **NI STEG TIL VEKST:** Hvordan bli flere i speidergruppen. **INTERVJU:** Hilda Bævre Bergseth deltok på klimatoppmøte. **QUIZ:** Test dine speiderkunnskaper.

- 3 TA VARE PÅ HVERANDRE**
Leder.
- 4 STRATEGI 2020–2025**
Tid for iverksettelse.
- 5 GRUPPEKOMPASSET**
Bli inspirert av Hjørungavåg KFUK-KFUM-speidarar sin målplan.
- 6 LEDERUNDERSØKELSEN 2019**
Vi har kartlagt hvordan våre ledere har det og hvordan ledertreningen i KFUK-KFUM-speiderne fungerer.
- 8 NI STEG TIL VEKST**
Vekst kommer sjeldent av seg selv. Her får du en oppskrift på hvordan å skape vekst i din gruppe.
- 10 LANDSSTYRET HAR ORDET**
Landssjef Gunvor og viselandssjef Thor Andreas oppfordrer til å bruke Gruppekompasset.
- 10 GENERALSEKRETÆREN HAR ORDET**
– Vis at du bryr deg, skriver Svein Olav Ekvik.
- 11 DETTE ER VEIEN, GÅ PÅ DEN!**
Andakten er skrevet av Kirsi Rantala, leder i Båtsfjord KFUK-KFUM-speidere.
- 12 ROVERSIDENE**
Les om årets roverball som ble arrangert på Jessheim.
- 14 FORBUNDSNYTT**
Store og små nyheter fra organisasjonen.
- 16 QUIZ**
Frisk opp dine speiderkunnskaper med lederforums quiz.
- 17 INTERVJU**
Hilda Bævre Bergseth (21) reiste til Madrid i desember 2019 på klimatoppmøtet COP25 som representant for KFUK-KFUM-bevegelsen.
- 20 TI BUD FOR GODE TILBAKEMELDINGER**
Hvordan gi respons på en god måte?
- 22 MITT FJELL**
Kristian Valen tek oss med til fjellområda rundt Haukeli og eit framifrå døme blant toppane der, den høgaste toppen, Sandfloeggi.
- 24 ARRANGEMENTSINFO**
Aktuelle arrangementer.

Det viktigste er at vi lytter,
snakker med hverandre og
ser hverandre.

Ta vare på hverandre

DENNE JULEN var mediebildet preget av ordet åpenhet. Ari Behns selvmord og familiens ærlighet trakk vanskelige temaer ut av mørket og opp i dagslyset. Vi må fortsette å være åpne og snakke sammen om det som er tungt.

UNDERSØKELSER VISER at folk flest syns det er vanskeligere å snakke om psykisk helse enn om fysisk helse. Fremdeles er det mange tabuer knyttet til mental helse. Men psykisk helse er trolig den aller største helseutfordringen til ungdommene våre og vi må snakke om det.

VI ER OFTE OPPTATT AV å si de riktige tingene. Jeg tror at det noen ganger gjør at vi ikke sier noe. Og det er den største feilen vi kan gjøre. Å bli stille, passive, lukke oss inne og ikke respondere fører bare til at det vanskelige får plass til å vokse seg større. Jeg tror ikke det alltid er så viktig hva vi velger å svare eller si. Det er ikke sånn at vi alltid må ha et riktig svar på lager. Jeg tror det viktigste er at vi lytter, snakker med hverandre og ser hverandre.

SOM SPEIDERLEDERE møter vi ukentlig barn og unge, midt i livet, med alle deres gleder, sorger og bekymringer. Da er det viktig å huske på at akkurat du kan være en viktig person i deres liv. En person som lytter, som kan støtte dem, snakke med dem, eller ta grep dersom du ser at ting ikke er som de burde være.

DET ER EN STOR OPPGAVE og det kan være veldig vanskelig. Det er ikke forventet at du som speiderleder skal være ekspert på å snakke med barn og unge om denne tematikken. Det er det fagfolk som er. Men vi ser at kursing og kunnskap knyttet til håndtering av mental helse er etterspurt av lederne våre. Dette er noe forbundet vil jobbe mer med i tiden fremover. Bruk lederfellesskapet og støtt hverandre. Vær medmennesker, som tar vare på hverandre og ser hverandre.

*Trenger du noen å snakke med?
Mental Helse kan nås på 116
123. Kirkens SOS kan nås på
22 40 00 40.*

*Røde Kors samtaletilbud «Kors
på halsen» er en tjeneste for
barn og unge opp til 18 år,
og kan nås på 800 33 321.
Tjenesten er åpen mandag til
fredag kl. 14–22.*

Ragnhild

REDAKTØR AV
LEDERFORUM

Nr. 1/2020
18. årgang
Lederblad for Norges KFUK-KFUM-speidere

Redaktør:
Ragnhild Erevik Fosse / ragnhild@kmspeider.no

Redaksjonskomité:
Katrine Andersen
Monica Helgesen

Utgever:
Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO
Tlf: 22 99 15 50
post@kmspeider.no
kmspeider.no
facebook.com/kmspeider

Org.nr: 971.274.018
Bankgiro: 3000.16.88487

Landssjef: Gunvor Meling
Generalsekretær: Svein Olav Ekvik
Layout: Helene Moe Slinning / strokdesign.no
Trykk: 07 Media AS
Forsidefoto: Peder Undheim
Opplag: 3900

Lederforum er
trykket på miljø-
vennlig papir.

STRATEGI 2020–2025:

TID FOR IVERKSETTELSE

Landsstyret vedtok i fjor en ny strategi for kommende femårsperiode. Vi går nå inn en spennende fase hvor målene i strategien skal iverksettes i hele organisasjonen.

SOM ET STARTSKUDD til arbeidet med å operasjonalisere strategien samlet landsstyret i november sentrale komiteer og utvalg, rovernemnda og ansatte til en strategisamling for å diskutere hvordan strategien skal iverksettes. Strategien, som ble vedtatt av landsstyret i mai 2019, består av tre fokusområder: Vi betyr en forskjell for andre og naturen, vi er åpne og inkluderende og vi rekrutterer og utvikler flere gode ledere. Det ble brukt mye tid på gruppearbeid hvor det ble diskutert konkrete tiltak under hvert fokusområde. I etterkant av gruppearbeidet jobbet styrer, komiteer og utvalg videre med hvordan vi kan iverksette og jobbe videre med konkrete tiltak. Det ble en arbeidsintens og spennende helg der mange gode ideer kom fram

og ble diskutert. Deltakerne fikk også delta på foredrag knyttet til tematikken i de ulike fokusområdene.

Arbeidet i løpet av helgen resulterte i konkrete tiltak for operasjonalisering av strategien. Disse vil innarbeides i tiltaksplanen for strategien som vedtas av landsstyret i februar. Det vil i 2020 jobbes videre med å iverksette de ulike forslagene til tiltak og prosjekter som kom fram i løpet av samlingen.

AKTIVITETSPAKKE

Til våren vil det komme en aktivitetspakke med møteforslag, aktiviteter og konkurranser dere kan bruke i speidergruppa for å starte den nye perioden. Følg med!

AKTIVITETSTIPS!

Vår nye visjon sier at «Rundt våre leirbål er det plass til alle». Diskuter hva visjonen betyr for dere på et fører- eller ledermøte. Hvordan ønsker dere å være med på at vi oppfyller visjonen?

Målplan

GRUPPEKOMPASSKVELD

I desember fekk åtte grupper støtte til å lage ei sosial leiarsamling for å spele gruppekompasset. Hjørungavåg KFUK-KFUM-speidarar var ei av gruppene som samle leiarar og patruljeførar til spel i fjørjulstida.

PÅ GRUPPEKOMPASSKVELDEN deltok to leiarar og sju patruljeførarar. Vi tok føre oss påstandane i bunken *program*. Vi har valt ut ein av påstandane som vi vil jobbe vidare med: «Speiderne har mulighet til å påvirke hva vi gjør».

HER FANN ME UT at vi hadde potensiale til å inkludere enda fleire i planlegginga. Slik det har vore til no, er det leiarar i samarbeid med patruljeførarar som bestemmer kva vi skal fokusere på, på patruljemøta gjennom året.

«**VI VIL GJERNE** ta fleire aktivitetsmerker», «I fjor lagde vi meir mat» og «Vi har veldig lyst å dra på haik utan leiarar. Ka tid kan vi få lov til det?», var nokre tilbakemeldingar frå patruljeførarane som kom fram i løpet av spelet.

GRUPPEKOMPASSKVELDEN fungerte greitt, men vi skulle gjerne hatt med litt fleire vaksne leiarar. Då trur eg det hadde blir enda meir nyttig. Som gruppeleiar kan eg godt tenke meg at vi tek ein ny gruppekompasskveld der vi har med alle leiarane. Per i dag har vi leiarmangel, men medlemstala blant vandra-rane er aukande. I haust har vi hatt ein god del foreldrehjelp, så håpet er at nokon kan få augene opp for kor viktig speidararbeidet er, og bidra litt meir.

SOSIALT: Hjørungavåg KFUK-KFUM-speidarar samla seg i desember for å spele Gruppekompasset.

HVA SKAL VI OPPNÅ?

Vi ønsker å gi speidarane mulighet til å påvirke kva vi skal gjere på patruljemøta i vår.

HVORDAN MÅLER VI DET?

Vi evaluerer og ser tilbake på utdelte skjema.

HVA KAN HINDRE OSS I Å NÅ MÅLET?

- For få leiarar.
- Dårlig oppmøte.
- Tull og tøys (uro) i patruljene.
- Leiarar/patruljeførarar som ikkje vil lytte til dei andre speidarane sine ønsker og forslag.

NÅR SKAL DET VÆRE FERDIG? Juni 2020.

HVA GJØR VI FØRST?

Patruljeførarane får utdelt eit skjema med datoar for patruljemøter i vår, så får dei bruke ein del av det første møtet i januar til å diskutere patruljevise kva dei har lyst til å bruke patruljemøta på i vår.

DELMÅL:

Tre patruljemøter skal bygge på forslag frå andre speidarar enn patruljeførarar og leiarar.

HVA TRENGER VI FOR Å LYKKES?

- Leiarar som kan hjelpe til med gjennomføring.
- Speidarkunnskap.
- Positivitet.
- Patruljeførarsamlingar der vi som leiarar kan planlegge saman med dei.

HVEM KAN VI FÅ HJELP AV?

- Foreldre.
- Tidlegare speidarleiarar.
- Roverar.

HVORDAN FEIRER VI NÅR VI HAR OPPNÅDD MÅLET?

Felles troppsmøte med noko godt på bålet.

LEDERUNDERSØKELSEN 2019

I desember ble det sendt ut en lederundersøkelse til alle medlemmer over 16 år. Vi ville kartlegge hvordan våre ledere har det og hvordan ledertreningen i KFUK-KFUM-speiderne fungerer.

TEKST > Elise Kjelling // FOTO > Audun Berdal //

Ledertreningen er alt tilbudet vi har for opplæring og arrangementer for ledere 17 år og eldre. Det kom inn 917 svar fra rovere, assistenter og ledere, både med og uten ledererklæring. Her er en oppsummering av svarene vi fikk inn.

Ledertreningsutvalget, landsstyret og administrasjonen vil nå jobbe videre med funnene fra undersøkelsen og gjøre alt vi kan for at det skal bli enklere å være leder hos oss og for å gi et enda bedre ledertilbud. Tusen takk til alle som bidro og svarte på lederundersøkelsen 2019. Vi har trukket fem vinnere av et gavekort på 1000 kroner i Speiderbutikken. Vinnerne vil bli kontaktet.

Har du flere tanker om hvordan du og dine medledere kan få en enda bedre speiderhverdag? Ta kontakt på post@kmspeider.no.

Hvordan synes du det er å være leder i KFUK-KFUM-speiderne?

Veldig dårlig

Veldig bra

Tips:

Spill kategorien *ledere* i Gruppekompasset og snakk om disse temaene i speidergruppa.

LEDERKURS

Undersøkelsen viser at 63% kjenner til forbundets kursmeny, som består av flere kategorier med lederkurs som blir holdt nasjonalt og som grupper og kretser kan bestille hjem til seg.

Videre ser vi at 72% ikke har deltatt på lederkurs de siste tre årene, og hovedgrunnene er lang reisevei, at de ikke fått informasjon eller manglende tid. Det som utpekte seg for at flere skal dra på eller bestille lederkurs til seg er at det arrangeres i nærmiljøet, at kretsen arrangerer og at det gis mer informasjon om kursene.

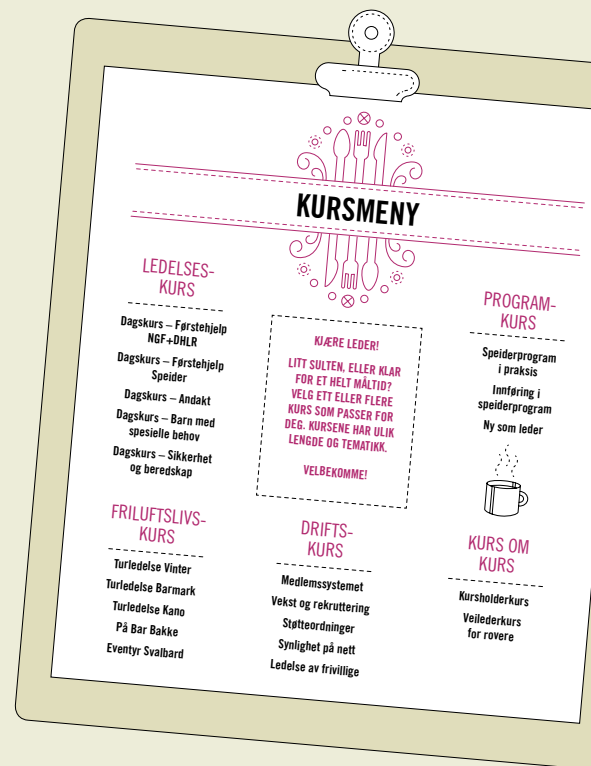
Kurs i kursmenyen kan bestilles til kretsen eller gruppa. Det vil gjøre reiseveien og bruk av tid på kurs kortere, men det er også forståelig at mange speiderledere allerede bruker mye tid på speiding, og dermed kanskje ikke prioriterer kurs. Vi ønsker at flere skal få med seg informasjon om kurs, så spre ordet om både lokale og nasjonale kurs, og dra gjerne sammen.

Av de som har deltatt på lederkurs har de fleste deltatt på nasjonale kurs arrangert av forbundet, og av disse har 80% gitt kurset 4 til 6 stjerner. Nesten 100 personer ønsker å bli kontaktet for å diskutere muligheten for å få lederkurs til seg, så det er et gledelig funn!

På spørsmålet om hvilke kurs lederne ønsker fikk disse flest svar: Kurs i barn med spesielle behov, sikkerhet og beredskap, speiderprogram i praksis og sosiale samlinger i kretsen.

MANGE ØNSKER Å HOLDE KURS

Det var også 93 personer som er interessert i å holde kurs for forbundet, og vi vil jobbe videre med å kontakte disse, spre ledige verv på nett, og utvikle flere kursholdere slik at vi kan gi enda flere et tilbud om lederkurs i tiden fremover.

Visste du at dere kan bestille lederkurs til dere? Se hvilke kurs som holdes og les mer på kmspeider.no/ledere.

Hva motiverer deg for å være leder?

Flere svar var mulig.

Å se speiderne få oppleve og mestre nye ting (85%)

Å være med vennene mine (32%)

Å bli kjent med nye mennesker over hele landet/verden

Personlig utvikling (38%)

Ros og anerkjennelse

Få være med andre kristne og dele troen

At det er gøy (47%)

Få erfaring til CV-en

At jeg er nyttig (53%)

Være en del av noe større (52%)

Kompetanseheving

Annet?

Hva trenger du for at det skal bli enklere eller bedre å være leder?

Flere svar var mulig.

Mer innhold i aktivitetsbanken (21%)

Flere verktøy

Mer opplæring i gruppa (22%)

Flere ledere (54%)

Mer tid til speiding (30%)

Flere lederkurs

Større utfordringer

Sosiale arenaer for ledere (24%)

Tydelige oppgaver (19%)

Bedre oppfølging

Færre arbeidsoppgaver

Annet?

Bli med i leder- treningsutvalget

Vil du jobbe med kurs, kursholdere og ledertreningen? Kvalitetssikre og videreutvikle kurs og kursmenyen? Vil du iverksette den nye strategien med vekt på fokusområdet «vi rekrutterer og utvikler gode ledere»? Det er to ledige plasser i ledertreningsutvalget! Sjekk kmspeider.no/ ledigeverv og send inn en søknad.

VEKST: Flere medlemmer gir mer moro! Få med hele gruppen på å skape vekst hos dere.

VI SKAL BLI 13 000!

Et av de vedtatte målene i strategien for 2020–2025 er at vi skal bli 13 000 KFUK-KFUM-speidere i Norge innen nyttår 2025. I år er vi om lag 11.000, så det betyr at for å nå målet må vi få 2000 nye speidere med oss på veien. Det høres kanskje mye ut, men sammen kan vi få det til!

TEKST > Magnus Heltne //
FOTO > Kristian Strøm //

HVA BETYR DET FOR DIN GRUPPE?

Vi har 225 aktive grupper, så om alle grupper avslutter hvert år i perioden med to flere speidere enn de begynte med, så har vi fått 2225 nye speidere. Det viser at alt hjelper!

PLANLEGG FOR VEKST

Vekst kommer sjeldent av seg selv. Her får du en oppskrift på hvordan du kan skape vekst i din gruppe. Hvis du følger disse ni punktene, er du kommet et stykke på vei til å bli flere.

1

Skap entusiasme for vekst!

Vekstvognen kan være tung å dra alene, så få med deg hele gruppen! Vis hva dere kan få til med flere medlemmer, og bli enige om en måte å feire på når målet er nådd. Kanskje dere kan ha en fest for hele gruppen, en ekstra hyggelig semesteravslutning eller kjøpe etterlengtet utstyr?

2

Sett et mål!

Det er enklere å motivere når dere har et konkret mål å jobbe mot, og det blir lettere å evaluere innsatsen i etterkant. Her er tre måter å finne vekstmål:

- Se på antall utmeldte speidere de siste fire år. Legg tallene sammen og del på fire, så får dere gjennomsnittlige utmeldte per år. Dette blir deres gyldne tall for hvor mange nye dere må ha inn. Legger dere på to (eller flere) er dere på god vei til å nå strategimålet.
- Sett dere et mål for hvor mange dere vil ha i en bestemt aldersgruppe, for eksempel 5.klassinger. Hvor mange av de siste årenes 5.klassekull har vært med siden begynnelsen?
- Ta gruppens medlemstall og del den på tre. Gjennomsnittlig medlemstid i organisasjonen er rett under tre år, så da får dere et grovt overslag på et godt rekrutteringsmål.

3

Finn målgruppen

Hvem skal dere nå? Er det oppdagere, ungdomsskoleelever eller voksne? Det er større sjanse for at vekstarbeidet blir en suksess om dere finner en målgruppe og planlegger tiltak og budskap ut ifra dette.

4

Planlegg velkomst av nye medlemmer

Det er viktig at nye medlemmer får en god velkomst i speideren. Spørsmål å tenke på kan være: Hvordan skal nye medlemmer tas imot i gruppen? Har dere ledere og patruljer til dem, eller må dette på plass samtidig? Har dere informasjonen klar?

5

Planlegg aktivitetene

Ethvert rekrutteringsprosjekt bør bestå av mer enn én hendelse – altså at dere har flere tiltak, eller har ett tiltak flere ganger. Aktivitetene bør være rettet mot målgruppen, og de bør gi et realistisk bilde av hva dere tilbyr i speideren. Husk å invitere til et åpent møte, og ha klar informasjon om hvem de skal kontakte hvis de er interesserte eller har noen spørsmål.

HVORFOR VEKST?

- Gi flere barn og unge muligheten til være med i speideren og få opplevelser for livet.
- Vekst gir en levende bevegelse! Det vil alltid være noe frafall, men med et jevnt tilslag av nye medlemmer får vi sterke og aktive grupper, og du vil alltid ha nye vandreraspiranter, og patruljeførere til å lede dem.
- Flere medlemmer = mer moro! Med flere medlemmer får vi mulighet og ressurser til å arrangere kulere aktiviteter for både speidere og ledere.
- Jo mer vekst vi har, jo lettere blir det. Vekst er litt som å dytte på en vogn – det kan være litt arbeid å komme i gang, men så fort man kommer i gang og får gode rutiner blir det lettere å holde det ved like, og mye av arbeidet (og veksten) kommer av seg selv.

6

Gjennomfør aktivitetene

Forslag til gode rekrutteringstiltak kan være å ha speideraktiviteter på kirkebakken etter gudstjeneste, åpen dag på torget, dele ut lapper på skolen og i barnehagene eller invitere hele nærmiljøet til åpent speidermøte med pinnebrød og lek.

7

Evaluering

Etter at dere har gjennomført aktivitetene og fått de nye speiderne med i gjengen er det lurt å bruke litt tid på å snakke om hvordan det gikk. Hva funket, hva funket ikke? Nådte dere målet?

8

Feiring!

Forhåpentligvis nådde dere rekrutteringsmålet deres, eller kom et stykke på vei. Da er det dere vel unt å gjennomføre feiringen dere planla på starten!

9

Repetér neste år / neste semester

Ved å gjøre verving til en regelmessig aktivitet går det enklere for hver gang. Et supertips er å tenke verving hele tiden – det skal alltid være åpent for nye medlemmer.

TIPS! SØK PENGER TIL VEKST

Visste du at gruppen kan søke Frifond-støtte til veksttiltak? Det kan for eksempel være åpne arrangementer, vervekampanjer eller prosjekter i samarbeid med menigheten eller andre lokale organisasjoner. Det kan søkes om støtte for vervemateriell, banner, plakater, annonser, servering og kostnader ved å ha en stand.

Prosjekter og veksttiltak kan få opptil 5000 kroner i støtte. Ved særskilte større tiltak kan et høyere beløp vurderes. Prosjekter kan fullfinansieres.

KJÆRE SPEIDERLEDER!

 **LANDSSTYRET
--- HAR ORDET**

HVORDAN PLANLEGGES semesteret i din gruppe? Er det speiderne selv som skal lage planer og gjennomføre? Setter lederne opp programtemaer og gir innføring i emnene, og så er det opp til patruljene å gjennomføre? Kanskje planlegger lederne alt fra A til Å?

HVA SOM ER «best» eller «riktigst» er ofte avhengig av sammensetningen av mennesker. Som regel har man noenlunde faste roller når omgivelsene ellers er de samme. Det kan være bra for stabiliteten, men det er ikke alltid så lett å finne nye måter å gjøre ting på.

MANGE GRUPPER ønsker seg nye ledere og flere ledere, nettopp for å røske litt i «sånn har vi alltid gjort det» og få noen nye ideer på bordet. Men i mange tilfeller kommer vi ikke

helt i mål. Nye ledere er supert, men kanskje får vi ikke helt til å være åpne for deres løsninger. Noen ganger fordi vi ikke har tid eller energi til noe mer enn å «snu bunken», andre ganger fordi det føles utfordrende mot gruppens historie eller våre egne egenskaper å åpne opp for noe som er annerledes.

GRUPPEKOMPASSET ER en måte å jobbe med dette på, gjennom diskusjoner om hva som funker og ikke funker, og hjelp til å lage konkrete handlingsplaner for å gjøre det dere har kommet frem til. Gjennom Lederkonferansen, lederprogram på leirer og møteplasser forsøker vi å legge opp til at man får diskutere med andre grupper og ledere hva som fungerer hos hverandre, og gi inspirasjon til å prøve noe litt annerledes når man kommer hjem igjen.

DET ER ULIKE måter å gjøre ting på i forbundet vårt som vi kan hente inspirasjon fra. Spørsmålet er når man egentlig har tid til å ta det i bruk? Kanskje kan dere gjøre en avtale med en annen gruppe om å stille opp på hverandres planleggingsmøter for å gi innspill til hverandre? Eller ha felles planleggingskveld? Da kan man få innspill der og da på det man trenger – og gjøre en forskjell.

*Speiderhilsen
Gunvor, landssjef, og
Thor Andreas,
viselandssjef*

Vis at du bryr deg

> GENERAL- SEKRETÆRENS HJØRNE

> Svein Olav Ekvik,
generalsekretær //

JUL OG NYTTÅR er en tid for å stoppe opp, reflektere over året som har vært, se fremover, sette nye mål og justere kursen. Ved inngangen til 2020 har vi fått mye å tenke på. En verden med økt spenning, konflikter og polariserende ledere. Fremtidsfrykt, uro og klimaendringer som stadig tydeligere setter sitt preg på verden, og personlige tragedier og psykisk sykdom som river folk og familier i stykker.

DENNE JULEN var det sterkt å oppleve åpenheten kongefamilien og resten av familien til Ari Behn viste da han valgte å ta sitt eget liv, og særlig Maud Angelicas tale i begravelser til sin far. Psykisk helse var tema i kongens og statsministerens nyttårstaler. Som ledere for barn og unge opplever vi også at det er større åpenhet og snakkes mer om psykiske

utfordringer. Hvordan håndterer vi dette?

I LYS AV DISSE hendelsene gir det stor mening og motivasjon å se hva speiderarbeidet, og jobben dere som ledere gjør kan bety for barn og unge. Vi kan være stolte av jobben vi gjør, og hvilke mål vi setter for arbeidet vårt. Vi skaper trygge og gode oppvekstmiljøer, der man får komme som man er og være seg selv, og får oppgaver og utfordringer tilpasset sitt nivå. Vi prøver å vise vei, gi håp og synliggjøre handlingsalternativer. Men selv om vi har mange gode trygge fellesskap, er det ikke noe vi kan ta for gitt. Vi må ha et kontinuerlig fokus og bevissthet på hvordan vi vil ha det hos oss, og hvordan vi håndterer det når vi opplever at noen ikke har det bra.

I ÅRENE SOM ligger foran oss har vi i strategien sagt at vi skal bety en forskjell for andre og naturen, være åpne og inkluderende, og rekruttere og utvikle flere gode ledere. Vi vil ta barn og unges bekymringer om klima og dystre fremtidsutsikter på alvor, og ønsker å gi dem gode handlingsalternativer. Vi vil gjøre en forskjell for andre, både i de nære relasjoner og i verden. Hvordan kan vi være den som lytter når noen trenger en å snakke med, gir skryt når noen har gjort noe som er bra, eller står opp for dem som opplever urett.

KAN VI GJØRE MER for å åpne opp og invitere inn, slik at enda flere skal føle seg hjemme i våre fellesskap? Hvordan kan vi realisere visjonen om at «Rundt våre leirbål skal det være plass til alle?»

TEKST > Kirsi Rantala, leder i Båtsfjord KFUK-KFUM-speidere //
 FOTO > Harald Undheim //

DETTE ER VEIEN, GÅ PÅ DEN!

ÅRET 2020 har startet. Vi går inn i det nye året med mange tanker, nyttårsforsetter og nye planer. Jeg har startet med speiding igjen etter mange års pause. Nå er jeg speider i Norge for første gang, jeg er nemlig fra Finland. Vi har en håndfull fine ledere og mange flott barn på speidermøtene. Nå skal vi sette kurs for våren og lage nye planer. Tenke på hvilken vei vi skal ta.

I SPEIDEREN lærer du å klare deg i naturen, finne viktige tegn som hjelper deg å orientere deg videre og velge den beste veien å gå. Når du kjenner tegnene i naturen, er det ikke så lett å gå deg vill. Det er også viktig å kjenne tegnene som viser vei i hverdagen i livet vårt.

NOEN GANGER kan vi komme oss bort fra den veien som Gud har forberedt til oss. I Jes 30, 21–22 kan man lese: «Når du viker av til høyre eller til venstre, skal dine ører høre et ord lyde bak deg: Dette er veien, gå på den!». De tegnene som viser vei i hverdagen, finnes i Bibelen. Det er viktig å kjenne til ordet for å kunne holde seg på den riktige veien.

KUNNE ET AV nyttårsforsettene være å begynne dagen med Guds ord, starte fra fred og hvile, ikke fra stress og slit? Ta fram Bibelen om morgen før du gjør noe annet. Sett av tid for en stille stund med Gud. Kanskje kan du oppleve at du får gjort mye mer i løpet av dagen. Kanskje kan du få råd til dagligdagse valg du må ta. Kanskje lærer du å kjenne til tegnene som viser deg den veien du skal gå, og ta de riktige valgene i hverdagen. Dette har jeg i hvert fall opplevd. Lykke til med dine planer og Guds velsignelse for året 2020!

VI BER FOR

- Alle nye speidere og ledere som har begynt denne våren.
- At de som er ensomme skal ha noen å snakke med.
- Kretsens årsmøter og alle som stiller til valg.
- Troms, Trøndelag, Vestfold og Østfold kretser.

VI TAKKER FOR

- Innsatsen og engasjementet som er vist i Globalaksjonen i høst og vinter.
- Alle som har tatt på seg nye verv og oppgaver i det nye året.
- Alle som planlegger kretsleirer til sommeren.
- Alle som yter en innsats og bidrar i det lokale speiderarbeidet.

TEKST > Elisabeth Gjerde Tholvsen //
 FOTO > Lars Røraas //

DANSING, SLIPS- KNUTEKURS OG MASKERADEBALL

I november var det duket for høstens store høydepunkt! Jeg snakker selvfølgelig om roverboll. Denne gangen var det rovere fra Romerike som arrangerte, og de gjorde en helt fantastisk jobb. Sammen med rovere fra hele Norge, hadde jeg en utrolig kjekk helg på Jessheim.

DA VI KOM på fredagen startet vi med maskene våre, for dette var nemlig et maskeradeball. Vi brukte gips, og hjalp hverandre med å forme vår helt egen, originale maske. På lørdagen var det tid for å ferdigstille maskene. Vi hadde maling, glitter, stjerner og alt vi trengte for å pynte de på vår egen måte. Det resulterte i veldig mange ulike, kreative masker.

FORDI DETTE VAR et ball, var det nødvendig å arrangere et lite dansekurs, slik at alle speiderne hadde noen dansetrinn å danse på kvelden. Det var skikkelig god stemning på dansekurset. Senere kunne vi finne på det vi ville. Vi kunne blant annet dra på bowling eller utforske Jessheim og shoppingmulighetene de hadde der. Jeg valgte å utforske Jessheim sammen med noen andre speidere. Det var også populært å benytte seg av de gode lekemulighetene vi hadde i gymsalen på skolen vi bodde på.

ROVERNE FRA ROMERIKE hadde ordnet med både slipsknutekurs og makeup-kro – med fagfolk! Jeg var på slipsknutekurset, og kan endelig si at jeg vet akkurat hvordan man knyter et slips. Veldig nyttig.

DA KVELDEN KOM var det tid for ball og festmiddag. Vi fikset håret, tok på oss festklær og de fine maskene vi hadde laget, før vi stilte oss opp for å gå polonese. Alle spiste god mat sammen, mens vi fikk underholdning fra scenen, blant annet damenes og herrenes tale. Etter middagen var vi klare for å virkelig teste dansetrinnene vi hadde lært tidligere. Det var ingen tvil om at det dansekurset var en suksess!

ROVERBALL ER en sosial helg med bare god stemning. Jeg møtte både nye og gamle speidervenner, og vi koste oss skikkelig, både på dansegulvet og resten av helgen. Roverball anbefales!

Bli med i stab!

Vet du at du kan søke om å bli med som stab på forbundsarrangementer?

Et av forbundets fokusområder er å utvikle unge ledere, og de aller fleste som har vært stab tidligere ønsker å gjøre det igjen, nettopp fordi de har fått mange gode erfaringer samtidig som det er veldig gøy. Dette er en gylden mulighet til å utfordre deg selv. Vi ønsker å sette kursstaben sammen av både godt erfarne, litt erfarne og helt ferske stabsmedlemmer, så her er det bare å melde interesse!

Her er noen av de kursene vi søker stab til i vår og sommer:

- Ungdomsting 8.–10. mars, Nordtangen, Gran
- Vinter-Roland 3.–8. april, Utsikten, Odde
- Ekspedisjon Vinter 4.–8. april, Finse, Hardangervidda
- Kurs i leirteknikk (KILT) 29.juni–1. juni, Nordtangen, Gran
- Norsk Roland 135, 20.–27. juni, Horve 2, Sandnes
- Norsk Roland 136, 26.september–3. oktober, Nordtangen, Gran

Les mer og søk på kmspeider.no/ledigeverv.

#KMROVER

HUSK Å MERKE SPEIDERBILDENE
DINE MED #KMROVER.

@sondaslusene.roverlag

@emil.tobias

@kollnes

@rovernemnda

@rwrak

FORBUNDSNYTT

Foto: Lars Røraas

NM i speiding 2020

Hordaland krins ønsker velkommen til Bergen 5.-7. juni 2020 og NM i speiding! Skal det være i Bergen, skal det også gjøres litt annerledes enn vanlig. Deler av NM blir arrangert midt i Bergen sentrum, så her skal det bli publikum!

ENDRINGER I NM

I 2019 har Speidernes fellesorganisasjon (Spf) jobbet med evaluering og fornyelse av NM i speiding. På NM i 2020 skal noen av de foreslåtte endringene prøves ut. Alle endringer som skal testes på NM i Bergen, vil bli annonsert i god tid, etter hvert som de blir avklart. En av de viktigste endringene vil gjelde oppgavene på NM. Endringene gjør det ikke nødvendig å forandre på oppgavene i kretskonkurransene i 2020.

Formålet med et nytt konsept er å gjøre det mer spennende for speiderne å delta. De skal bli utfordret gjennom mer kreative, mer praktiske og mindre utstyrskrevenende oppgaver, noe som er mer i tråd med speidingsens idé og metoder. Oppgavene skal være relevante for

speiderhverdagen, og baseres på programområdene til de to forbundene. Hver oppgave skal bedømmes både på rent faglige kriterier og på arbeidsprosessen (samarbeid, ledelse og kreativitet). I tillegg skal det, så langt det er mulig, være både et teoretisk og et praktisk aspekt ved hver oppgave.

Oppgavene skal sorteres under fire overordnede kategorier: fellesskap, kreativitet, friluftsliv og samfunnsengasjement – og det er ønskelig at disse kategoriene skal vektas omtrent like mye. Det er dessuten ønskelig at det skal være fire faste NM-oppgaver, mens arrangøren selv kan bestemme hvordan resten av oppgavene skal være. Slik fleksibilitet og variasjon i oppgavene kan inspirere deltakerne til mer kreativitet og samarbeid i forberedelsene til NM, og vil gjøre pugging mindre viktig.

VEIEN VIDERE

Oppgavekonseptet og alle andre forslag til endringer blir utformet i samarbeid med arrangøren av NM 2020 og tidligere NM-arrangører og kretser som ønsker å bidra i testingen. NM 2020 vil få en noe spesiell status, nettopp fordi enkelte ting skal gjennomføres på en annen måte enn dagens reglement tilsier.

Deltakerne vil få detaljert informasjon om eventuelle momenter de trenger å forholde seg til i forberedelsene til NM. Ingenting er bestemt ennå, og endringer i NM-reglementet vil først vedtas etter at de har blitt testet og evaluert. Prosjektgruppa ønsker en inkluderende prosess, og er åpne for innspill hele veien.

Vil din krets være vertskap for landsting i 2021?

LANDSSTYRET SØKER KRETS SOM VIL VÆRE VERTSKAP FOR LANDSTING I 2021.

Landsting er KFUK-KFUM-speidernes øverste myndighet og samler delegater fra hele landet. Dato for landsting i 2021 er 19.–21. mars.

Kriterier for valg av sted:

- Egnede lokaler for arrangementet (hotell eller leirsted), med møtefasiliteter og overnatting til om lag 120 deltakere.
- Hensiktsmessige reisealternativer for deltakere fra hele landet.
- Landsstyret ønsker at landstinget skal gjenspeile klima- og miljøfokus i strategien for 2020–2025.

Ta kontakt med forbundskontoret om dere har spørsmål. Søknad sendes til post@kmspeider.no innen 1. mars. Oppnevning av vertskap for landsting i 2021 gjøres av landsstyret.

INNTEKSAKSJON: merker og premiering

Alle som selger to eller flere kortpakker kan få merke, lederne kan bestille merkene samlet for gruppa i Speiderbutikken. Merkene er gratis, dere betaler kun porto.

Har en i din gruppe solgt mange kortpakker? De to beste kortpakkeselgerne får et gavekort fra Speiderbutikken til en verdi av 1000 kroner. Registrer dem i skjema på kmspeider.no innen 3. april 2020 for å være med i trekningen.

VERDENSTENKEDAGEN 2020

Temaet for Verdenstenkedagen 2020 er «Living Threads», Levende tråder. Ved å delta på markeringen av verdenstenkedagen får man sjans til å lære mer om temaene mangfold, rettferdighet og inkludering gjennom lek og aktivitet. Sett av dagen eller marker dagen på det speidermøtet som er nærmest 22. februar! Aktivitetsmaterieill til bruk i din speidergruppe finner du på kmspeider.no. Tenkedagsmerke selges i Speiderbutikken.

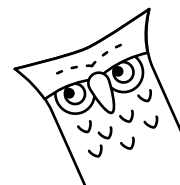
Det er WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts), den internasjonale organisasjonen som alle jente-speidere er medlemmer av, som velger ut temaet for tenkedagen hvert år, men dagen er like viktig for gutter som for jenter!

QUIZ

FRISK OPP DINE SPEIDERKUNNSKAPER MED LEDERFORUMS SPEIDERQUIZ!

Sitter kunnskapene du har tilegnet deg i speidertiden fremdeles i, eller har du huller som bør fylles? I hver utgave av Lederforum kan du teste dine kunnskaper i tre typiske speiderkategorier, samt fire ekspertnøtter. Hva blir ditt resultat?

VINTERFRILUFTSLIV

1. Hvilken teltype står vanligvis best imot vinden?
2. Hva heter skibindingen som ble oppfunnet av Bror With?
3. På hvilken nettside finner du skredvarsling?
4. «Gi mannen en stav!» er et kjent uttrykk for de fleste som har fulgt med på langrenn i noen år. Hvor og når var det Oddvar Brå brakk staven? (Årstall og sted).

NORSK FAUNA

5. Hva heter den største rovfuglen i Norge?
6. Hvor lenge går en ulv drektig?
7. Fisken med det vitenskapelige navnet "Trachinus draco" har giftkjertler på ryggfinner som kan være ganske så vonde å trække på om du uheldig når du er ute og bader. Hva kaller vi vanligvis denne fisken?
8. Hvilke fire hjortedyr finnes naturlig i Norge?

SPEIDERPROGRAMMET

9. Hvor mange grader finnes det for vandrere?
10. Stifinnere har fire semestermerker: ild, vann, jord og hva heter det siste?
11. Hvilke klassetrinn går oppdagere i?
12. Hvor mange punkter består Speidermetoden av?

EKSPERTNØTTER

13. Hvor mange aktivitetsmerker finnes det for rovere?
14. Hvor mange medlemmer er det i landsstyret?
15. Hva heter det amerikanske hundesledeløpet som går fra Anchorage til Nome i Alaska?
16. Hvor mange fylker vil Norge ha etter sammenslåingene i 2020?

RESULTAT

- 1–5 RETTE:** Du bør nok lese Speiderhåndboka om igjen.
6–10 RETTE: Bra. Meld deg på Norsk Roland, så får du enda flere poeng neste gang!
11–14 RETTE: Du er en framtidig landssjef.
15–16 RETTE: Selv Lord Baden-Powell ville ha nikkert anerkjennende.

Svar: 1) Tunnelteit, 2) Rottfella, 3) varsom.no, 4) Oslo, Holmenkollen under Ski-VM i 1982, 5) Høy, 6) ca. 9 uker, 7) Fjelling, 8) Elg, hjort, rådyr og rein, 9) 4, 10) Himmel, 11) 1.-2. klasse, 12) 9, 13) 30, 14) 9, 15) Iditarod, 16) 11.

COP25
CHILE
MADRID 2019
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE

TIME FOR ACTION

Kort om klimatoppmøtet COP25

- COP25 var FNs 25. klimatoppmøte og ble arrangert i Madrid i 2019.
- Møtet ble også kalt «Conference of the Parties».
- Toppmøtet skulle egentlig arrangeres i Chile, men ble flyttet grunnet urolighetene i landet. Møtet ble ledet av chilenske myndigheter.
- Hvordan vi lykkes med Parisavtalen var tema for møtet.
- Hilda Bævre Bergseth deltok som en av flere representanter for KFUK-KFUM-bevegelsen i Norge.

– Unge mennesker blir lagt merke til i klimakampen forteller Hilda, her sammen med Kristian Møller Krystad i Madrid.

Kjemper for klimarettferdighet

Hilda Bævre Bergseth (21), medlem i politisk utvalg for klimarettferdighet for KFUK-KFUM Global, reiste til Madrid i desember 2019 på klimatoppmøtet COP25 som representant for KFUK-KFUM-bevegelsen. Hun var også én av 500 000 demonstranter på gatene, og en av de 300 som ble kastet ut av klimaforhandlingene. Nå ber hun om at de unge blir tatt på alvor og at ord må bli til klimahandling.

TEKST > Madeleine Ulstein //
FOTO > Privat //

– Kan du beskrive statusen til Parisavtalen, og kort om hva som skjedde under forhandlingene?

Parisavtalen er den største klimaavtalen vi har, og er spesiell fordi den binder alle land. Det er en «lukket avtale» hvor innholdet allerede er godkjent og ikke kan endres. Det som forhandles, er retningslinjene og tolkningene av avtalen, og hva land skal være bundet og ikke bundet av. I år ble det forhandlet i mange ulike områder av avtalen, men jeg fulgte tett artikkel 6, som dreier seg om kvotehandling (kjøp og salg av utslippskutt) som også var en av de største forhandlingene under COP25.

– Hvordan opplevde du COP25?

Det var spesielt å ta del i både forhandlingsrommet og samfunnet under COP25. Nå har vi akkurat gått inn i et nytt tiår og det er nå Parisavtalen starter. Dette skapte mange forventninger i sivilsamfunnet rundt forhandlingene, med mye snakk om ambisjonsøkning, ettersom 2020 skal være «ambisjonsåret». Dette gjorde at skuffelsen blant folk ble ekstra

KLIMATOPPMØTE: Hilda Bævre Bergseth representerte KFUK-KFUM-bevegelsen på COP25.

stor etter hvert som forhandlingene viste en ekstremt liten vilje for nødvendige tiltak for fremtiden, og mangel på klimaansvar blant partene. Det var derfor ekstremt stor kontrast mellom det som skjedde i forhandlingsrommet og kravene fra sivilsamfunnet. Samlingen av sivilsamfunnet som deltok på COP-en konkluderte derfor med at klimatoppmøtet feilet og sviktet folket og planeten.

– Kan du forklare Norges rolle er i det hele?

Norge er gode på noen områder, men skuffer på veldig mange andre områder. Noe som Norge er flink på er for eksempel å bringe frem viktigheten av menneskerettigheter. Norge var veldig tydelig på dette punktet og brukte sin taletid på å få inn fokus på menneskerettighetene i tekstene. Dette ble lagt merke til, hvor Norge var en av landene som fikk en pris for arbeidet for inkludering av menneskerettigheter og urfolk i tekstene.

Likevel kan Norge også kritiseres her, etter som man ikke tar menneskerettigheter på alvor dersom man selv ikke tar klimaansvar. Erna Solberg holdt en tale i løpet av den første dagen av forhandlingene hvor hun brukte sin tid på å peke fingre, og fokuserte kun på at de største utslippslandene skulle bidra mer. Slik kan vi ikke holde på. Klimaansvar starter med oss selv.

Jeg opplevde også at Norge til og med prøvde å undergrave det som står i Parisavtalen ved å heller kjempe for alternativer som skal være frivillige i stedet for bindende, noe som var sjokkerende. Norge har alle mulighetene til å gå foran og ta en lederrolle, og ikke peke på alle andre land.

– Hva er dine forventninger til politikerne og de viktige pådriverne i klimakampen nå fremover?

Mine viktigste forventninger for tiden fremover er at klimakrisen tas på alvor. Vi skal ta vår del av ansvaret og anerkjenne at klimakrisen har blitt en kamp om klimarettferdighet. De fattigste landene som ikke har vært med å påvirke til klimaforandringene er dem som blir mest utsatt. Det er også forventet at de unge stemmene skal bli lyttet til og at man gjør faktiske tiltak. Hvis unge hadde ledet verden i dag hadde den sett ganske annerledes ut enn den vi ser nå.

– Hva skal til i klimapolitikken for å nå FNs 1,5 gradersmål?

Helt konkret må halvparten av våre utslipp kuttes innen 2030 hvis vi i det hele tatt skal ha en sjanse til å nå 1,5-gradersmålet. For å få til dette trenger vi ambisiøse mål. 9. februar er fristen for land å sende inn sine nasjonale mål til FN i henhold til Parisavtalen, og Norge må respektere denne

STREIK: Norske deltakere på COP25 deltok i demonstrasjoner i Madrid.

fristen. Likevel har Norge sagt at de vil sende inn sine mål sammen med EU, som har sagt at de ikke skal sende inn sine mål før i oktober. Norge har ingen forpliktelser overfor EU når det kommer til utslippsmål, så det Norge bør gjøre er å sende inn målene innen fristen, og på denne måten gå foran og innta en lederrolle.

Igjen så er det viktig å anerkjenne at dette handler om klimarettferdighet. Utslippskutt er nødvendig for å avverge en større krise i fremtiden, men klimaendringene påvirker også mennesker i dag. Derfor er finansiering veldig viktig, hvor rike land har et spesielt ansvar for å dekke tap og skade.

– Har du noen oppfordringer til hvordan man kan bidra til å øke bevissthet, legge press på ledere, og rett og slett ta klimahandling?

Unge mennesker blir lagt merke til i klimakampen. Engasjementet har noe å si. Det er viktig at lederne lytter til oss og det er enda viktigere at de bruker løsningene våre. Dette er spesielt tydelig i skolestreikbevegelsen, som har blitt verdensomspennende. Noe av det som var fint med å være i Madrid var å se hvordan skolestreikbevegelsen under navnet «Fridays for Future» (bevegelse startet av Greta Thunberg, red. anm.) var så sentral og hvordan folk fra hele verden var en del av den.

KREVER KLIMARETTFERDIGHET: En halv million deltok i demonstrasjoner i gatene i Madrid.

I den norske skolestreikbevegelsen kreves det at Norge tar sitt historiske ansvar i klimakampen gjennom fire krav. De fire kravene er som følger: 65 milliarder kroner må settes av hvert år til klimatilpasning i fattige land (dobling av Norges årlige bistandsbudsjett), 55% utslippskutt innen 2030, slutt på å legge til rette for oljeindustrien, og at regjeringen må erklære klimakrise.

I Norge har vi en viktig jobb å gjøre med tanke på leterefusjonsordningen (78% subsidiering av oljeleting). Dette er penger som heller kan brukes på et grønt skifte. På denne måten kan man få til en gradvis endring til fornybar energi, slik at man unngår et plutselig skifte også for oljenæringens skyld.

Det viktigste er å vite at det vi gjør, sier og krever har noe å si. Det er nå vi må fortsette og stå på. Det er nå vi må fortsette å kreve. Dette er ikke tiden for å miste håpet. Det er nå vi virkelig skal fortsette å jobbe for klimakampen.

Du kan følge KFUK-KFUM Global på Instagram hvor vi har delt utviklingene fra COP25 og vil fortsette å dele det vi gjør i klimakampen. I tillegg deles innlegg og relevante nyhetssaker på KFUK-KFUM Global sin Facebook-side.

Sett klima på programmet

Det er mye du kan gjøre dersom du ønsker å engasjere deg og speidergruppen i klimakampen. Her er noen ressurser som kan hjelpe deg på veien:

- Bruk aktivitetsbanken på kmspeider.no. Det finnes mange aktiviteter og møteforslag med temaer som «naturkjennskap» og «samfunn» som vil skape bevissthet rundt klima og miljø.
- En kurspakke for å arrangere egen *Klimahelg* kommer snart ut på kmspeider.no. Her får du kunnskapen og tipsene som trengs for å oppmuntre til klimahandling i speideren gjennom en spennende og inspirerende kurshelg.
- Sjekk ut KFUK-KFUM Global sin ressursbank for forslag til aktiviteter for klima og samfunnsengasjement, eller ta en titt på KFUK-KFUM Global sin nettside om klimarettferdighet for å lære mer om temaet: kfuk-kfum-global.no.
- KFUK-KFUM Globals «Klimahåndbok» kommer på deres nettsider i begynnelsen av januar. Håndboken vil gi god oversikt over hva som foregår i klimapolitikken og i klimakampen. Den inneholder også mange forslag til aktiviteter for miljøvennlighet og aktivisme!

For å utvikle oss, lære og forbedre det arbeidet vi gjør trenger vi tilbakemeldinger. Ved å være bevisst på hva som er gode tilbakemeldinger kan du bygge en god tilbakemeldingskultur i speidergruppa.

Ti bud for gode

TILBAKE- MELDINGER

TEKST > Ragnhild Erevik Fosse //

FOTO > Peder Undheim //

KILDE > Tom Mårup, mårup.dk og Lederhåndboka, KFUK-KFUM-speiderne //

TILBAKEMELDINGER ER noe vi møter på hele tiden, på skolen, i jobben og i privatlivet. Å gi og motta feedback er så vanlig at vi ofte ikke tenker over at det er noe vi gjør. Noen tilbakemeldingssituasjoner er formelle, som for eksempel en medarbeidersamtale, mens andre skjer uformelt, ved middagsbordet, i møte med venner eller på et speidermøte.

HVOR VANSKELIG kan det egentlig være å gi og motta ris og ros? Arbeidsmiljøundersøkelser viser faktisk at vi ikke er spesielt gode til dette. Å gi gode tilbakemeldinger må læres og trenes på. Tenk over når du sist fikk en tilbakemelding du lærte noe av. Hvem ga deg den tilbakemeldingen?

EN GOD TILBAKEMELDING kan forstås som nyttig informasjon som er mottatt eller gitt av en person for å forbedre en prestasjon. Målet med en tilbakemelding er altså at vi skal lære av den, utvikle oss selv og andre og spille hverandre gode.

DET KAN OFTE VÆRE vanskeligere å gi tilbakemelding i speidersammenheng, sammenlignet med for eksempel en jobbsituasjon eller en skolesituasjon. Det kan noen ganger være vanskelig å gi tilbakemelding til noen som har tatt på seg en oppgave frivillig. Hvilken rolle man har i speidergruppa, og vennskap, er også faktorer som kan gjøre det vanskelig å gi noen feedback på en oppgave. I tillegg har man kanskje ikke den naturlige settingen å gjøre det i, som man gjerne har i jobb eller skolesammenheng.

NÅR DU SKAL GI tilbakemelding er det viktig å være bevisst din egen rolle. Tenk over om du er riktig person til å gi tilbakemelding. Det er lurt å ha en plan for hvem som gir tilbakemelding til hvem.

Her er ti gode råd for å gi gode tilbakemeldinger:

- 1 Forbered mottakeren**

Gjør den du snakker med klar over hva som kommer, så hun er litt forberedt. Sett for eksempel opp tydelige avtaler om når tilbakemelding skal skje, eller inviter til samtale med «jeg vil gjerne gi deg en tilbakemelding».
- 2 Planlegg godt**

Å gi ros kan du gjerne gjøre spontant, men aldri ris. Hvis det er nødvendig å gi en negativ tilbakemelding er det viktig å planlegge. Vær bevisst på at målet med tilbakemeldingen er læring, ikke å få ut frustrasjon eller sinne hos deg selv. Er du sint, lønner det seg å vente litt.
- 3 Vær konkret**

Alle tilbakemeldinger bør være konkrete. Bruk eksempler.
- 4 Beskriv det du vil se mer av**

Både ris og ros bør utformes slik at det beskriver det du vil se mer av. Beskriv det du har sett som var bra, og beskriv hvordan det som kunne vært bedre burde vært løst. Si for eksempel heller «du bør tenke på at din holdning påvirker dynamikken i gruppa, og oppmuntre alle til en ny dag under frokosten», heller enn å si «i dag var du gretten og lagde dårlig stemning under frokosten».
- 5 Finn balansen mellom ris og ros**

Det bør alltid være en stor overvekt av positiv tilbakemelding. I en kort samtale er det sjelden plass til mer enn ett forbedringspunkt.

6 Referer til adferd det er mulig å endre
Det hjelper ikke å gi en person tilbakemeldinger på noe han ikke har mulighet til å endre på. «Jeg liker ikke rødmingen din» og liknende er ikke konstruktive tilbakemeldinger. Det kan ikke den andre gjøre noe med.

7 Vær beskrivende snarere enn vurderende
Fortell den andre hva du så eller hørte, og hvordan du opplevde det, istedenfor å si at noe var enten bra eller dårlig. «Måten du viste Kari båtmannsknop på gjorde at hun lærte det raskt», er en nyttigere tilbakemelding enn bare: «Det var bra».

8 Unngå for mye unnskyldninger og diskusjon
En tilbakemeldingssamtale er ment å være et redskap for læring for den som får tilbakemelding, ikke en vurdering av innsatsen. Forsøk å unngå at det blir en diskusjon om hvem sin

skyld det er at noe ikke ble så bra som det skulle. Det kan for eksempel være gode grunner til at en av lederne i gruppa ikke var godt nok forberedt til møtet. Uforutsette hendelser kan skje alle, men det endrer ikke det faktum at lederen ikke var godt nok forberedt. Det er det siste tilbakemeldingen handler om.

9 Gi ros for endring
Husk at det å endre vaner er veldig vanskelig. Vær oppmerksom på om en du har gitt tilbakemelding til endrer atferd, og gi masse ros – det er fortjent, og det gir lyst til å øke innsatsen for å bli enda bedre.

10 Tenk på hva tilbakemeldingen forteller om deg selv
Tilbakemeldinger forteller minst like mye om den som gir dem som den som mottar. De sier mye om verdiene dine og hva du legger vekt på hos den andre. Derfor kan vi lære noe om oss selv hvis vi lytter til den tilbakemeldingen vi gir til andre.

Ressurser

- **SJIRAFFSPRÅK** er kallenavnet på ikkevoldskommunikasjon. Det vil si kommunikasjon som ikke oppfattes som angripende eller sårende. Et språk hvor man bruker egne oppfatninger uten å tolke den andres egentlige intensjon. Det finnes mye lesestoff om sjiraffspråket på nett.
- **GRUPPEKOMPASSET** er et spill for ledere og patruljeførere i speidergruppa. Dette kan brukes som øvelse til å gi hverandre tilbakemeldinger. Sammen kan dere spille for å skape debatt, diskutere hva dere gjør bra i gruppa og hva dere ønsker å forbedre.

SANDFLOEGGI

Eg synast det er vanskeleg å velje mitt fjell. Fjell er allemanseige, og eg er glad i å gå på mange ulike fjell, ikkje berre eit. Eg går likevel for fjellområda rundt Haukeli, og eit framifrå døme blant toppane der, den høgaste toppen, Sandfloeggi.

TEKST OG FOTO > Kristian Valen //

*På Sandfloeggi er det kjekt
å gå både opp og ned.*

HAUKELIFJELL ER fjellovergangen på Europaveg 134, vegen frå Haugesund til Oslo. Eit område som strekker seg mellom 750 og 1750 meter over havet, og er skillet mellom Hardangervidda i nord og Ryfylke–Setesdalsheiane i sør. Då eg studerte i Oslo fekk eg eit nært forhold til fjellet, då eg brukte mange feriar på familiehytta der, samt drog over med bussen fleire gonger i året. Når eg køyrer opp, aust- eller vestfrå, og ser endelausa dalar og vatn, villreinens rike, då kjennast det rett. Endeleg er eg der eg skal vere.

NÅR EG NÅ BUR i Stavanger, ein by der snødagane kan teljast på ei hand, er det godt å vite at det framleis er stader der snøen ligg frå november til mai, samt at området huser Noregs sørlegaste (små) isbrear. Det er i hovudsak difor dette er fjellet som ligg mitt hjarte nær for tida. Eg liker ski, eg liker snø, og eg liker fjell.

DET ER MANGE flotte fjelltoppar å erobra her, både sommar og vinter; Sæsnuten, Simlesjøen, Langesænuten, Vassdalseggi, store og vesle Nup, Nupseggi og Sandfloeggi. Langfredag 2019 var det Sandfloeggi som var målet. Sandfloeggi er det høgaste fjella på Hardangervidda. Eg, far, bror og svigerinne dro glade innover i strålande sol. På veg bort og opp måtte det smørjast ny solkrem både to og tre gonger, likevel var huden vel raud til kvelden.

TUREN GÅR PÅ den måten eg trivst best med, både opp, ned og bortøve, mest opp, som gir god variasjon, og høve for å prøve litt ulikt terreng. Det er ikkje ein tur eg ville gått om poenget var å få den raskaste nedkøyringa.

DÅ ME UTPÅ ettermiddagen når det øvste plataet, og endeleg toppen, er det heilt magisk. Strålande sol, og utsikt i alle retningar. Nå byrjar den tradisjonsrike øvinga av å sjå igjen kjente fjell frå toppen. Nokre, som Hårteigen og Gaustadtoppen, er enkle å sjå, då dei både er høge og ganske einsame. Dei store isbreane, Folgefonna og Hardangerjøkulen er og flotte og særskilte karakteristiske. På denne dagen kunne me sjå heilt til Hallingskarvet i nordaust, og det er dette eg liker særskilt godt; den fantastiske utsikta, og å kunne sjå 10-20 mil i alle himmelretningar.

DET ER NOKO EIGE, denne kjensla av å stå på toppen av landet, og skue utøve eit område og ein utsikt som truleg var meir eller mindre likt for tusen år sida. Den siste biten av den store skandinaviske fjellrekka.

HAUKELI ER eit område som alle bør besøke, det er flott, tilgjengeleg, vilt, vakkert og vått.

**MITT
FJELL**

Kristian utfordrar Torgeir Heldal Jr. i Strinda KFUK-KFUM-speidere til å skrive om sitt fjell eller sin favorittplass til neste nummer av Lederforum.

Foto: Peder Undheim

Turledelse vinter

Vil du dra på lederkurs der du lærer om hvordan du kan ta med speidere på tur på vinterstid?

Turledelse Vinter tar for seg prinsipper for å lede speidere på tur, og målet er at du etter kurset skal være en bedre og sikrere turleder i vinterfjellet. Kurset passer for alle ledere, enten du har mye eller lite erfaring, siden du selv får sette tre personlige læringsmål som instruktørene vil hjelpe deg med å oppnå.

Dette kurset er for rovere og ledere over 18 år.

4.–8. april.

Finse, Hardangervidda.

1300 kr. Gir Frifondstøtte.

Påmeldingsfrist 15. mars.

Foto: Peder Undheim

Lederkursbonanza

Velkommen til en helg der du kan velge mellom mange ulike kurs! Ta med deg ledergruppa til Nordtangen denne helga for kurs i førstehjelp, andakt, speiderprogram i praksis og barn med spesielle behov.

Du kan delta på hele eller deler av helgen.

Dette kurset er for rovere og ledere.

27.–29. mars.

Nordtangen, Gran.

600 kr. Gir Frifondstøtte.

Påmeldingsfrist 8. mars.

KURS OG ARRANGEMENTER VÅR OG SOMMER 2020

- 22.2 VERDENSTENKEDAGEN**
Lokalt. Programmaterieell finnes på worldthinkingday.org.
- 28.2–1.3 VINTERTRÅKK**
Lokalt. Dra på vintertur med patruljen. Se hefte for Vintertråkk i arrangementskalenderen på nett.
- 6.–8.3 UNGDOMSTING**
Nordtangen, Gran. Født i '06–'04. Påmelding innen 16. februar. Pris: 1300,–.
- 27.–29.3 LEDERKURSBONANZA**
Nordtangen, Gran. Rovere og ledere. Påmelding innen 8. mars. Pris: 600,–.
- 3.–8.4 VINTER-ROLAND.**
Utsikten i Odda. Født i '05–'03. Påmelding innen 15. mars. Pris: 2400,–.
- 4.–8.4 TURLEDELSE VINTER**
Finse, Hardangervidda. Rovere og ledere over 18 år. Påmelding innen 15. mars. Pris: 1300,–.
- 4.–8.4 EKSPEDISJON VINTER**
Haukeliseter. Født i '04–'02. Påmelding innen 15. mars. Pris: 1400,–.
- 23.4 ST. GEORGS DAGEN**
Lokalt. Programmaterieell på kmspeider.no.
- 29.5–1.6 KILT – KURS I LEIRTEKNIKK**
Nordtangen, Gran. Født i '07–'04. Påmelding innen 10. mai. Pris: 1300,–.
- 4.–7.6 OB-PS-KONFERANSE 2020**
Bergen. For ledere. Pris: 10 060,–.
- 5.–7.6 NORGEMESTERSKAP I SPEIDING (NM)**
Bergen. Født i '10–'04. Uttaket skjer gjennom kretsvisse konkurranser. Følg med på nmspeiding.no.
- 20.–27.6 NORSK ROLAND 135**
Horve 2, Sandnes. Født i '06–'04. Påmelding innen 22. mai. Pris: 2500,–.
- 26.6–6.7 NORDIC ADVENTURE RACE 2020**
Færøyene. Født i '03–'07. Pris: ca. 2720,–.
- 4.–11.7 TREKLØVER-GILWELL**
Østre Randøya, Kristiansand. For ledere over 20 år. Pris: 6000,–.
- 17.–24.7 NORDISK TREKLØVER-GILWELL**
Kungshold, Sverige. For ledere over 23 år. Påmelding innen 31. januar. Pris: 4900,–.

Se også arrangementskalenderen på kmspeider.no.